

Narodna mesečno
18 Lir, za inozemstvo
31.50 Lir • naročeljska izdaja, celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inzerate.
Podružnica:
Novo mesto.

SCLOVENECC

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, mese
31.50 Lire. Edizione
domenica, anno
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.
Filiale:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Bollettino No 1088 Un incrociatore nemico silurato 4 velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comuniste:
Nostri aerosiluranti, in ricognizione offensiva lungo le coste della Africa Settentrionale, siluravano un incrociatore leggero nella rada di Bougie ed un piroscafo di medio tonnellaggio in navigazione.
Una formazione nemica ha lanciato bombe su Alghero (Sassari) causando il crollo di alcune abitazioni civili e facendo vittime tra la popolazione.
Due apparecchi sono stati abbattuti dalle artiglierie della difesa.
Un velivolo avversario veniva pure distrutto in Mediterraneo da una corvetta tedesca, mentre un altro, colpito dalle batterie contraeree, precipitava nelle acque dello stretto di Messina.
Nota al Bollettino No 1088:
A seguito della incursione citata dal bollettino odierno si deplorano ad Alghero 11 morti e 50 feriti.

Vojno poročilo št. 1088 Sovražna križarka potopljena 4 sovražna letala sestreljena

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:
Naša torpedna letala so na ogledniškem poletu nad obalno Severne Afrike torpedirala la-
hko križarko v zalivu Bougie in srednjeveliki
parnik, ki je plul po morju.
Sovražna skupina je metala bombe na Al-
ghero (Sassari), podrla nekaj domovinskih hiš in
povzročila žrtve med prebivalstvom.
Obračunsko topništvo je sestrelilo dve letali.
Eno nasprotno letalo je bilo v Sredozemlju
sestreljeno od neke nemške korvete, neko dru-
go pa je treslo v morje v messinski ožini,
zadeto od protiletalskega topa.
Dodatek k vojnemu poročilu št. 1088:
Zaradi napada, omenjenega v današnjem voj-
nem poročilu, obžalujejo v Algheru 11 mrtvih
in 50 ranjenih.

Albanska zahvala in obljuba Duceju

Rim, 18. maja. AS. Duce je prejel tole brzo-
javko, ki jo je nanj naslovil novi predsednik al-
banske vlade Ekrem Libohova:
»Vlada, ki ji imam čast predsedovati, je po-
nosna na zaupanje, ki ji ga je izkazalo Nj. Vel.
Kralj in Cesar, in začenja svoje delo s tem, da
se obrača na Vas, Duce fašizma in ustanovitelj
Velike Albanije, v svoji vdanosti in zahvali.
Vse prilaganje, v svojo šlo za tem, da se uvrste
vse stvarjalne sile v deželi v trdnem skupnem
prepričanju, ki ste ga izrazili vi, Duce: v pre-
pričanju v zmago ob strani fašistične Italije pod

Italija ne bo klonila pred strahovanjem

Rim, 18. maja. S. Ravnatelj lista »Messag-
gero« in bivši minister za ljudsko kulturo
Pavolini pisa, da so sovražna letala, ki so letela
preko Rima, spuščala na mesto letake. V njih
so sovražniki ponavljali staro pesem o predaji,
ki je Italija že dolgo ne posluša več, ter ji v
nasprotnem primeru grozili z razdejantjem in
smrtjo. Govorici tih letakov s komentarji iz an-
gloškega in severnoameriškega tiska, iz katere-
rega se jasno vidi, da je Italija tudi po za-

Uspešni boji na kubanjskem mostišču

V Atlantskem morju je bilo potopljenih osem ladij z 51.000 tonami
Na zahodu je bilo sestreljenih skupno 30 nasprotnih letal

Hitlerjev glavni stan, 18. maja. Nemško
vrhovno poveljstvo objavlja:
Na kubanjskem predmostju so bili v
uspešnih bojih privedeni številni ujetniki.
Na ostalem krajevnem bojišču je bila večeraj
samo neznatna vzhajna delavnost.
Letalstvo je z vidnim uspehom bombardiralo
za vojno važne naprave v Petrogradu.
Dnevni sovražni letalski napadi na nekatere
kraje zasedenega zapadnega ozemlja so povzro-
čili med Bordeauxom visoke izgube, predvsem
v mestu Bredauxu. Pri tem je bilo v letalskih
bojih in po protiletalski obrambi uničenih 17 pre-
težno večmotornih sovražnih letal. Pri obrambi
angloških letalskih napadov na nemške konvoje
in nad Nizozemsko so zaslišane edine sestre-
le 4 protiletalsko topništvo z morja pa 6 sovraž-
nih letal. Nad Atlantikom so uničila nemška
bojna letala 2 angleska bombnika, med njimi eno
veliko pomorsko letalo. Izgubljeni so bili štirje
lastni lovi. Posamezna angleska letala, od kate-
rih je bilo eno sestreljeno, so priletela zadnjo noč
nad zapadno in daljno nemško ozemlje.
Letalstvo je dalje obstreljevalo važne posa-
mezne cilje v prostoru Londona tudi v noči
na 18. maj več ur nepretrgoma in napadlo z mo-
nim oddelkom težkih bojnih letal napadno preskrbo-

Jasna zunanja politika Italije

Poročilo senatorja Salata o delu in temeljnih smernicah zunanje politike fašistične vlade - Duce osebno vodi zunanje ministristvo

Rim, 18. maja. AS. Clom senata je bila raz-
deljena poročilo senatorja Salata o proračun-
skem osnutku zunanjega ministristva. Poročeval-
lee je predvsem poudarjal značilno in ne zgolj
simbolično dejstvo, da je Duce osebno prevzel
neposredno vodstvo zunanjega ministristva. Ko je
omenil značilnosti dveh drugih obdobj, v ka-
terih je v celem več kakor polovico dvajsetletja
fašističnega režima Duce vodil portfelj zunanjega
ministristva, je govornik, da bi zavrnil mnenje, da
gre za spremembo smeri italijanske mednarodne
politike, zatrdil, da zgolj pojav Duceja v tem tre-
nutku na vodstvi zunanje politike presega obič-
ajni okvir ministrske sestave, da bi označil, da
v teku spopada, ki ga po njegovih razsežnostih
in namerah svetovna zgodovina ne pozna, da se
diplomatsko nastopanje obnavlja prav na temelju
med najostrejšim vojnem orožjem. Diplomatska
akcija in reakcija se vsak dan pojavljata, dokler
boj traja, obenem pa se pojavljajo tudi akcije in
reakcije, usmerjene v bodočnost.

Za svojega sodelavca pri vodstvu zunanjega
ministristva je Duce že drugi poklicval za držav-
nega podtajnika v palači Chigi Giuseppeja Ba-
stianinija, vernega fašista iz prvih časov, ki je
ustno opravil že marsikatero od stranske nalo-
žene naloge, kakor tudi razne diplomatske nalo-
ge, mož, ki ima politično intuicijo, mož navo-
težja in priznanega velikega izkustva. Bastiani-
ni je neutruden delavec in uresničevalec Duce-
jevih zamisli.

Potem je poročevalce razpravljati o prora-
čunskem predlogu in o izrednih postavkah, ka-
tere zahteva v sedanjih vojni uravna zunanjega
ministristva. Potem se je ustavil pri delovanju
ministristva, ki spriče nujnosti, nastalih zaradi
vojne, dobiva poseben značaj. Obravnaval je di-
plomatsko delovanje, ki na široko razvija fa-
šistično delo, ki naj pripravila, podpira in ojačuje
vojaško delovanje. Po pregledu dela, ki je bilo
storjeno za varstvo italijanskih državljanskih
in italijanskih koristi v tujini, posebno pa v vo-
jskojnih se državah, dalje o izjemnem delu na
kulturnem področju, označuje poročilo prispevek,
ki ga je vojni mobilizaciji dalo osebeje minist-
ristva. Nad 300 višjih in nižjih uradnikov je pod
orožjem. S svojimi padlimi, ranjenimi in oddlo-
kanimi so ti uradniki pozvani k opravljanju svo-
je diplomatske ali konzularne službe v vojnih
predelih in v operacijskih področjih, vzgledno
delili s četami vse nevarnosti in pomanjkanja,
zlasti na Balkanu in v Afriki.

slavnim savojskim žezlom. Združeni v isti veri
bomo strnili oba naroda v eno samo skalo, gra-
nitno skalo volje, da odstranimo z vsemi sred-
stvi vse ovire in dosežemo cilj, ki ste nam ga vi
oznali.

Duce pa je na to brzojavko takole odgovoril:
»Visoko cenim brzojavko, ki ste mi jo poslali s tre-
nutku, ko vlada, ki je predseduje, začenja s svo-
jim delom. Zivo se zahvaljujem Vam in Vašim
sodelavcem in imam zaupanje v Vaše delo, ki gre
za tem, da albanski narod, zvezan s fašistično Ita-
lijo, doseže svoje blagostanje.« — Duce.

zvetju Tunisa še vedno pokonci in da je ne bo
močeno izločiti iz borbe drugače kakor z zased-
bo njegovega ozemlja, kar je sprožilo za Angleže
in Amerikance znova vprašanje izkrcanja in
vdora v Evropsko trdnjavo. Če je položaj tak,
pa so se morali Angleži znova zateči k Church-
illu, ki je bil na čelu italijanskega, zahteval
predajo, ne da bi se poskušali izkrcati, ampak
zrahlijati hočejo moralo med ljudstvom ter ga
strahovati z letalskimi napadi. Toda tudi to
strahovanje ne bo potegnilo Italije iz borbe.

Uspešni boji na kubanjskem mostišču

V Atlantskem morju je bilo potopljenih osem ladij z 51.000 tonami
Na zahodu je bilo sestreljenih skupno 30 nasprotnih letal

Hitlerjev glavni stan, 18. maja. Nemško
vrhovno poveljstvo objavlja:
Na kubanjskem predmostju so bili v
uspešnih bojih privedeni številni ujetniki.
Na ostalem krajevnem bojišču je bila večeraj
samo neznatna vzhajna delavnost.
Letalstvo je z vidnim uspehom bombardiralo
za vojno važne naprave v Petrogradu.
Dnevni sovražni letalski napadi na nekatere
kraje zasedenega zapadnega ozemlja so povzro-
čili med Bordeauxom visoke izgube, predvsem
v mestu Bredauxu. Pri tem je bilo v letalskih
bojih in po protiletalski obrambi uničenih 17 pre-
težno večmotornih sovražnih letal. Pri obrambi
angloških letalskih napadov na nemške konvoje
in nad Nizozemsko so zaslišane edine sestre-
le 4 protiletalsko topništvo z morja pa 6 sovraž-
nih letal. Nad Atlantikom so uničila nemška
bojna letala 2 angleska bombnika, med njimi eno
veliko pomorsko letalo. Izgubljeni so bili štirje
lastni lovi. Posamezna angleska letala, od kate-
rih je bilo eno sestreljeno, so priletela zadnjo noč
nad zapadno in daljno nemško ozemlje.
Letalstvo je dalje obstreljevalo važne posa-
mezne cilje v prostoru Londona tudi v noči
na 18. maj več ur nepretrgoma in napadlo z mo-
nim oddelkom težkih bojnih letal napadno preskrbo-

Poročevalec je prešel nato k obravnavanju
političnega in diplomatskega delovanja v zad-
njem letu in razlagal enotnost delovanja osi
na političnem in vojaškem področju v širokem
okviru trojnega pakta in pogodbe proti Komin-
terni, kakor tudi istovetnost ciljev in nastopov,
katerih simbol in jamstvo je vedno tesnejše
priateljstvo med Ducejem in Hitlerjem. Tak-
šen duh prevaja tudi odnošaje z drugim veli-
kim zaveznikom Japonsko. Višjim smotrom in
skupnim koristim evropske skupnosti se pod-
rejšajo tudi odnošaji z drugimi zavezniki ali
neutralskimi državami. Potem obravnava poro-
čilo posebne italijanske interese v podonavski
balkanski prostor, katerega ogrožajo Sovjeti
ob podpori Londona in Washingtona.

Stališče Španije

Nato pa omenja nedavne izjave gene-
rala Franco in označuje stališče Španije, ki je,
čeprav ni posegla v vojno, zapustila absolutno
neutralsko in postala nevojskujoča se država,
torej je Španija vse prej kakor pa država, ki
bi ji trenutno obdobje vojne na Sredozemskem
morju ne bil pravi nič mar. Tudi iberška zve-
za uživa v naši državi vedno večje simpatije,
bodisi zaradi svojih odmevov v Sredozemlju
in v Afriki, bodisi zaradi odmevov v Južni
Ameriki, ki je tudi danes poklicana, da se
v ameriko latinskega sveta postavi po robu pro-
diranju Združenih držav, dočim plemenito
sklicevanje na evropske vezi, ki smo ga sli-
šali iz ust argentinskega poslanika v Španiji,
pomeni, da smo mi solidarni z veliko republi-
ko, ki je edina ostala in se edina upira no-
vim grožnjam in nasilnostim imperializma
Združenih držav. Poročilo pravi dalje, da je
na vzhodnem delu Sredozemskega morja Tur-
čija v razmerju do Italije nadaljevala s svojo
neutralsko politiko, po drugi strani pa se
pojavljajo vedno večje skrbi zaradi tega, ker
je boljševiška Rusija začela ponavljati svoje
zahteve po morskih ožinah in bi se utegnile
zgoditi, da bi bila Turčija izrinjena tedaj, ko
bi se urejevalo Sredozemsko vprašanje v ko-
rist Sredozemskih držav.

Posebno obširno je poročevalec obravnaval
nastopanje Italije na najbolj kočljivem delu
balkanskega polotoka, na prostoru od južnih
obronkov Julijskih Alp pa do rtiča Matapanja,
ki ima namen zagotoviti temu območju kuma-
področju varnost proti sleherni grožnji od zma-
nj, obvarovati prebivalstvo pred zastrupitvijo
s tujimi napaki in zagotoviti narodom miren
razvoj, pri čemer njihove kulture in njihovih iz-
ročil. Poročilo razlaga težave te naloge in uspe-
he, ki so bili z naporom doseženi zmerom ob
sodelovanju in v skladu s domačim prebival-
stvom, potem pa se bavi obsežno z Albanijo,
Hrvatsko, Črno goro in Grčijo in zaključuje,
rekoč, da sta dve leti po končani balkanski
kampanji prinesla bogata izkustva in dragocene
nauke s kočljivega terišča, ki se imenuje so-
delovanje med ljudstvi različnih narodnosti,
kar pa je temelj za organizacijo nove Evrope.
Globok čut človečnosti, ki nas prevzema v za-
bižnosti našega latinskega poslanstva, nam je pri-
bližal tudi sovražnike od večeraj in jih privedel
k delu za pomiritev in normalizacijo. To delo
je tudi propagandno, zlasti pa rusko komuni-
stično delovanje pod krinko vselovanja, pridva-
glo le malo ovirati ali omejevati. Ta lepi uspeh,
ki ga je Italija dosegla v skladu z načeli, ki
si jih je stavila in jo je treba upoštevati pri bo-
doci politiki za doseg neodvisnosti in medse-
bojnega sodelovanja evropskih narodov.

Italijanske zahteve

Govorec o spremembi po izkrcanju angleških
in ameriških čet v Severni Afriki, o dejanskem
če že ne, poročevalec pridožaja Francije glede na
sile osi, poročevalec brzoža občutke, ki jih vzbui-
ja imena Tunisa, Nizze in Korzike ter junašva
italijanskih vojakov v vseh srečjih, ter pripomi-
nja, da je zvesto sodelovanje med italijanskimi
vojaškimi in političnimi oblastmi ter tuniškimi
prebivalstvom in njegovimi voditelji kljub bližje
nevarnosti sovražne zasedbe dokazalo, da Tun-
ziji po več kakor pol stoletju nimajo Bardskih
pogajanj za »zadnjo besedo« in da so pričako-
vali drugačno rešitev tunizijskega vprašanja, no-
kateri bi bili varnost in italijanske življenjske
koristi zajamčene, s tem da bi bile spravljene
v sklad z izročili, pravicami in kirstmi krajev-
nega prebivalstva. Glede pozabljenih vprašanj in
odnosih do Francije, poročevalec naglo obravna-
va zadnje srečanje med Hitlerjem in Lavalom,
pri katerem je bil tudi Bastianini, ter piše: »Ne
da bi hoteli kršiti diplomatske tajnosti ali pre-
hiteti razvoj dogodkov, mislimo, da lahko pono-
vimo tudi zdaj, kar smo ob pogajanjih italijan-
ske vlade z Vichijem za čas nemirja zapisali v
poročilu pred letom dni... Državni tajnik Ba-
stianini je 17. aprila v zbornici potrdil, da naše
zakonite zahteve glede Francije niso bile v ni-
čemer prilagode, kar je eden bistvenih pogojev
za vstop Italije v vojno, ki ga je Nemčija vedno
rada in znova priznala. To zagotovilo in prizna-
nje, zaključuje poročevalec, ohrani svojo polno
veljavo tudi po srečanju z Lavalom.« Obširno
poglavje v poročilu je posvečeno odgovornosti
političnemu razvoju Združenih držav ter Anglie
proti Evropi in prikazuje vse postaneke ameri-
škega ter angleškega svetovnega imperializma, ki
je z nastopom v Sredozemlju zapletel vse pro-
bleme. Nasproti skupnemu in hkrati neskladne-
mu imperializmu proti boljševiški nevarnosti,
bolnišnici. Poleg tega je bilo 300 težko ranjenih.
Mesto je ostalo zaradi bombardiranja brez elek-
trike, plina in vode. To je trpljenje ranjenec-
ve poslabšalo.

ki grozi Evropi z vzhoda, sile osi znova potrju-
jejo vero v evropske vzore. Glede Afrike, ki je
po svojem zemljepisnem in gospodarskem polo-
žaju evropski privelek, poročilo bežno oriše zgo-
dovino evropsko-afriškega vprašanja od rimskih
časov pa do predhodnikov nove Italije ter fašiz-
ma, ki je to vprašanje zajel kot glavno točko
svojega političnega delovanja. Potem opominja
na članke oktobra 1940, potem ko sta se na Bren-
nerju srečala Duce in Hitler. Zamisel, da bi
ustanovili zvezo evropskih držav, ki bi brez lju-
bosumnosti delovale v Afriki, ni nova, ker so o
njej razpravljali že v Zenevi. Proti angleškim in
ameriškim grožnjam povzamejo sile osi evrops-
ko-afriški načrt in opozarjajo nanj svobodno
evropske narode.

Evropa Evropcem

Druko imenovani poglavje poročila je posve-
čeno tako imenovani poročili Evropejcem, ki
sta ga po zadnjem sestanku objavila Duce in
Hitler. V novi zavesti evropske skupnosti je
oživel zgodovina poskusov, ki so se v novi
dobi zmeraj razbili ob sovraški sili, ki se je
opirala na nasprotja ter ščurčala evropske sile
drugo proti drugi, netila tekmovalce in na tem
zidala politiko ravnovesja nad nasprotui si
skupinami ter tako izvajala vojno za nasled-
stvo. Potem ko je poročilo vidjalo edinovost
Anglie, ki je vedno podajala zedinjeni
Evropi bodočega sovražnika, zaključuje, da je
spopad med Evropo in Anglijo vzrok vseh te-
žav in vseh vojn ter tudi vzrok sedanje vojne.
Ker se Anglija ne more sama postaviti po robu
zedinjeni Evropi, je mobilizirala obširne celine.
Tako so se načrti v Casablanci izpopolnili v
diktaturo zaveznikov sil, ki ležijo vse izven
Evrope in katerim bi morali veliki in majhni
evropski narodi žrtvovati svoje pravice, živ-
ljenjske koristi, celo svojo suverenost in ne-
odvisnost. Po sestanku med Mussolinijem in
Hitlerjem stoji temu nasproti načrt neodvisno-
sti in edinstvi Evrope ter sodelovanje evrops-
kih narodov. Ervenstvo v tem nasprotju pripri-
sujajo Italiji in to je v skladu z zgodovinskim
izročilom, ki je od početka italijanskega pre-
poroda ter v politiki Cavourjevi, Crispijevi in
San Giulianovi zmeraj težilo za dvojnimi cilji:
da bi dala Italiji položaj, ki ji gre v Sredoz-
zemlju ter nudila manjšim narodom varstvo
Rima, ki je včasih bilo celo preveč nesebično.
Mussolinija so tuji, ki niso sumljivi, imeno-
vali »Evropejca«. Vsa njegova politika je str-
njena v tej besedi. Evropa danes v krvi in raz-
valinah čuti udeselje, ker pa navedla njegovega
dvajsetletnega starila, ki so ponavljala vedno
isto geslo: »Ta stara Evropa se mora odločiti.
Ali se bo zavzela za celinsko politiko med ev-
ropskimi narodi, ali pa ji bodo vsajti zdrknile
iz rok.«

Evropa osi se bo upirala vsem napadom na
njene trdnjave ter napela vse sile, da bodo va-
jni ostale v evropskih rokah. Tak je pomen in
naloge zadnjega sestanka med voditelji evrope-
ter njune poslanice vsem Evropejcem. Če jo bo
Evropa sprejela ter s silo orožja branila obstoj
svojih narodov, je sovražniki ne bodo premo-
gali. Že v svojem drugem govoru v Triesteju
(februarja 1921) je Mussolini bistvo označil ko-
zliko evropskega imperikalizma in komunizma. Ra-
so bo stara Evropa osvobodila te nevarnosti, bo
spet lahko postala življenje in luč za vse ro-
dove.

Počastitev padlih

Pred zaključkom poročila je senator Salata,
sklicujoč se na vojne operacije in poro-
čila vojnih ministrstev, izrekel spoštovanje in
občudovanje za vse naše padle iz vseh vrst
orožja, kakor tudi onim Nemcem, Japonscem in
ostalih zaveznikov, kakor tudi žrtvam nasprot-
nikov letalskih napadov in prebivalstvom, ki
doživlja težko preizkušnjo v teh barbarskih
napadih. V času, ko narod bje vojno v prav-
nem pomenu besede, je sveto vsako delo, ki
stremi za tem, da ojači kreposti odpora, ki
izvirajo iz povernosti in neizprosnosti borbe, iz
prave in iz plodnosti žrtve. Da bi obdržali in
izboljšali to zavest, je na delu tudi diplo-
matsko delovanje vlade, pretres proračuna zu-
nanjega ministristva pa nosi v tem trenutku v
sebi tudi pomen svečanega akta volje in zve-
stobe, ki naj bi po vseh preizkušnjah današ-
njega časa izzorila v najvišjo mero prepriča-
nosti v zmago.

V odobriltvi tega zakonskega osnutka se iz-
raža polna solidarnost senata z delom, ki ga je
pod vodstvom Duceja poklicano izvajati zunanje
ministristvo v slavo Kralja in Savojske hiše in
za srečo naše domovine.

Atlantska karta v praksi

Tanger, 18. maja. AS. Radio Alžir je sporočil,
da je Giraud očividno na povelje okupacijskih
anglosaskih oblasti odstavil tunizijskega beja za-
radi zadržanja, ki je nasprotovalo varnosti Tun-
saz. Odpeljan bo na Madagaskar s 25 člani svoje
služine. Za njegovega naslednika so imenovali
Dridi Amil beja. V Tunisu vlada veliko razburje-
nje med prebivalstvom zaradi odstavitve in de-
portiranja njegovega suverena in duhovnega vo-
ditelja.
Berlin, 18. maja. AS. »Völk. Beobachter«
piše v zvezi z odstavitvijo tuniškega beja: To sa-
mojvoljno dejanje je nov dokaz, da so angleške
oblube v atlantski karti kakor tudi vse izjave
angleško-ameriških državnikov izgubile ves po-
ten v trenutku, ko bi jih bilo treba uresničiti.
Tudi v Tunisu, zaključuje list, reže pravico me-
narodni judovski kapital kakor eplah v vseh
krajih, kjer je oblast prešla v angleške in sever-
noameriške roke.

Napoli vztraja kljub sovražnemu besu

Rim, 18. maja. AS. »Popolo di Romac piše: Napoli je italijansko mesto, ki je imelo doslej največ letalskih alarmov — skupno 1023 ur — in največ škodo ter največ žrtv. V začetku so omejevali Angleži svoje napade na pristaniško področje, na industrijske četrti ter na železnice. Toda čim bolj se sovražno letalstvo izpopolnjuje, ima boljše merilne naprave in boljše orožje, tem bolj segajo sovražni napadi na tiste četrti, kjer ni nikakih vojaških naprav. Angleži zelo slabo sodijo Napolitance. Mislijo so, da so slabi, dovzetni za vtise in računali so, da bodo strli njihovo moralo. Zato so se razdijali nad stanovanjskimi četrti, uničili lepe vile in hišice po hribovitih okoli mest, razdeljali cerkve, šole, bolnišnice. Toda morala Napolitanec ni padla in prva ofenziva na civilno prebivalstvo Napolija je propadla. Vsekakor se Angleži tega zavedajo. Izdajam več kakor vojaško skrivnost — nadaljuje dopisnik »Popolo di Romac — če povem, da je ravno takrat, ko je sovražno

letalstvo prenehalo s svojimi poletji, pristanišče v Napoliju zelo močno podpiralo borbo v Afriki, proti Grčiji in celo boje v Atlantiku. In bombni napadi se niso ponovili zato, ker bi Napolij izgubil vojaški pomen zaradi izselitve industrije in uporabe drugih pristanišč. Prvi teroristični ameriški napad je trajal eno minuto 44 sekund. Uničil je sedem civilnih hiš ter povzročil 228 smrtnih žrtv. Bombe so padle na ulice v središču mesta, kjer je v tem času največ ljudi (bilo je 10 minut čez 3 popoldne). Od takrat se ti napadi nadaljujejo noč in dan in za cilj imajo vedno cerkve, slavne umetniške spomenike, palače, stanovanjske hiše, bolnišnice, šole in celo klinike ter vile na Vomero, ki je več kilometrov od vsakega vojaškega cilja. Toda ta nova ofenziva ne bo izboljšala uspeha prve ofenzive. Bombe in zračni torpedo, pa tudi eksplozivna peresa in svinčeni metali ne morejo zrahljati morale napolitanskega prebivalstva.

Druga obletnica rimskih sporazumov

Zagreb, 18. maja. AS. Tukajšnji tisk se široko bavi z drugo obletnico podpisa rimskega sporazuma med Italijo in Nezavisno Hrvatsko. »Nova Hrvatska« piše: Rimski sporazumi so odločilnega pomena za bodočnost Hrvatske Države in skupen izraz prijateljstva obeh narodov, ki je postalo posebno tesno v zadnjih dveh letih, ko so Hrvati v borbi za neodvisnost našli v Italiji popolno razumevanje in pomoč fašistične Italije. Hrvatska je hitro spoznala, da bo v svoji borbi našla pomoč le v Italiji, na katero je veževo tradicionalne in verske vezi. Časnikar se spominja tistih let, ko so živeli v Italiji politični emigranti, in nadaljuje: Italija se ni udeležila le razbitja ječe hrvatskega naroda, sramote versajske stvaritve Jugoslavije, marveč je na najostrejši način pokazala prijateljstvo do Hrvatske, ko se je ta v ustaški revoluciji oklala za Neodvisno in Svobodno. Rimski sporazumi, podpisani mesec dni po ustanovitvi Hrvatske Države, so poro-

šitvo zanj in trden pogoj za njen nadaljnji razvoj v novem redu.

»Hrvatski narod« prav tako posveča svoj uvodnik temu dogodku, pripisuje težave v zvezi z ustanovitvijo nove države, ter nadaljuje: »Poglavnik je pravilno gledal, ko je stavil vse svoje upe na fašistično Italijo in jo imel res velikansko srečo za Hrvate, da je v teh zgodovinskih trenutkih našel v voditelju Italije največjega državnika vseh časov: Benita Mussolinija. Z rimskimi pogodbami, ki zagotavljajo politično neodvisnost in nedotakljivost ozemlja Nove Hrvatske, je Italija zapečatila rojstvo nove Hrvatske in ji zagotovila nadaljnji razvoj. Hrvatsko ljudstvo je pokazalo, da ve ceniti prave prijatelje in je pripravljeno žrtvovati vse svoje najbolje sile za organizacijo nove zavestne Evrope ter tako izpolnjevati svoje zgodovinsko poslanstvo. Edina njena želja je, vztrajati v tej nalogi in sodelovati z vsemi svojimi silami za zmago osi.

Nemški vojak v letu 1943

Berlin, 18. maja. »Völkischer Beobachter« je objavil članek z naslovom »Vojak v letu 1943«. Napisal ga je znani nemški časniki Gerhard Emskötter. Članek pravi: Na splošno se smatra in tudi vidi, da ima vojak tretjega rajha v najvišji meri lastnosti nemškega vojaka. Tudi vojak vilmemovske Nemčije so bili vojaki v polnem pomenu besede. Manjkalo pa jim je jasno gledanje stvarnosti, tako politične kakor vojaške. Tudi niso bili v stiku z notranjo fronto zaradi podtalnih sil, ki so končno izvalile splošni zlom. Danes vojak ve, da gre za obstoj naroda, to pa ve tudi notranja fronta. Zato pa vse mobilizirane delavske sile pripravljajo vojakom orožja za totalno vojno, ki ga potre-

bujejo za obrambo domovine in za uničenje sovražnika, ki bi jo rad pokončal.

Zlom po zledu leta 1918 torej ni mogel. Vojak Adolfa Hitlerja ni fanatičen nevednež, je pa heroj. Ne išče smrti, ker ljubi življenje, toda ravno zato, ker ga ljubi, ga hoče braniti in braniti življenje svojih dragih, življenje svojega naroda. Splošno je plemenitosti, zna pa biti tudi strašen. Zgled na trepetajočega tovariša, na katerega je streljal kak boljšešvič, analfabet iz blatne tundra, ga gane, da maščuje drugega tovariša, ki bi mogoče, ako bi se vrnil iz vojne, lahko mnogo prispeval za veličino domovine na polju književnosti, umetnosti in znanosti. Zato se bori z dva, zase in za padlega tovariša. (Piccolo).

Angleško-ameriški načrti za katere naj plačajo račune Poljaki

Berlin, 18. maja. »Corriere della Sera« piše: Nemški tisk ne piše mnogo o Churchillovem bivanju v Washingtonu, kar pa še ne pomeni, da ne bi registriral vseh znakov, ki kažejo smer teh pogovorov. Tako se vedno bolj vidi, da si Združene države žele večjih nastopov proti japonski. Churchill je v svojem govoru omenil velike težave, s katerimi bi imeli opravka pri morebitnem vdoru v Evropo. Dejal je, da je Anglija še vedno oblegana trdnjava in izpostavljena nevarnosti neposrednega napada. Potem je še neko drugo značilno dejstvo. V Moskvo je odpotoval poslanik Davis kot izredni Rooseveltov pooblaščenec. V Berlinu mislijo, da bo zahteval od Stalina novo ofenzivo, ki naj bi zaposlila poljsko vojsko celo poletje, v povračilo za to pa bi anglosaške države dale Rusiji politične koncesije po vojni. Del računov naj bi plačala Poljska, ki bi se morala odpovedati vzhodnim pokrajinam, mejicam na Rusijo ter podpisati zavezniško pogodbo kakor jo je svoj čas narekovala Moskva baltskim državam kot prvo stopajo popolne priključitve. Dokaz, da v Washingtonu obravnavajo rusko-poljske odnose, je Beneševa prisotnost v Washingtonu. On naj bi bil razsodnik v sporu med Kremljem in Sikorskim in naj bi tudi poskušal najti modus vivendi med Sovjetsko Rusijo in majhnimi evropskimi narodi v primeru ruske zmage. Drugo vprašanje je, če poljski begunci priznavajo Beneša kot razsodnika. Kot je znano, so 20 let vladali med Češkoslovaško in Poljsko vse prej kakor dobri odnosi. Spominimo se zasedbe Tesina po konferenci v Monakovem. Ko je izbruhnil spor zaradi Katina, se je Beneš postavil na sovjetsko stran. Beneš torej ne uživa poljskega

prijateljstva in zaupanja. Pri vsem tem je še zanimivo, da je Litvinov zapustil Washington pred Churchillom in Beneševim prihodom v prestolnico Združenih držav in ni prav znano, ali zato, da bi se izognil sestanka s Churchillom ali z Benešem ali morda z obema.

12.000 sovražnih ranjencev v Tunisu

Buenos Aires, 18. maja. AS. General Gale iz glavnega stana generala Eisenhowerja je izjavil, da je bilo po vojaških nastopih v Tuniziji prepeljanih z letali v bolnišnice v zaledju 12.000 ranjencev.

Azori v nevarnosti

Tanger, 18. maja: Amerikanci ne skrivajo več svojih namenov zasesti Azore in Kapverdске otoke, ki so portugalska last. Verjetno se nameravajo v ta namen poslužiti brazilskih čet, ki naj bi se vkrcale v Dakar in Severni Afriki ter se prepelale na Azore in jih zasledile. Washingtonska in londonska vlada sta baje že ukrenili v Lisboni posebne korake v tem smislu.

USA priznavajo izgubo 97 vojnih ladij na Pacifiku

Buenos Aires, 18. maja: Mornariško ministrstvo Združenih držav izjavlja, da so japonske sile na Tihem morju potopile 97 severno-ameriških vojnih ladij. »Herald Tribune« obžaluje, da propaganda podcenjuje sovražne uspehe ter ostro kritizira kakaj ljudstvo ni poučeno o resničnih izgubah Združenih narodov ter posebno napada Churchilla in angleško admiraliteto, ker oni v glavnem odgovarjajo zato, da ljudstvo ne zve resnice.

Predavanje prof. Calvija o Danteju

V mali dvorani Filharmonične družbe je predaval v soboto novi predsednik Instituta za italijansko kulturo v Ljubljani, prof. Bartolomeo Calvi o XI. spevu »Rajca« Dantejeve Božanske komedije. Prof. Calvi predava italijansko literaturo na naši univerzi ter v seminarju bere in komentira Dantejevo božansko delo. Že svoj čas je napisal veliko studijo o primerjavi slovenskega V. speva Pekla z znanim prizorom Francesca di Rimini, kjer je razčlenjeval Zupancičev in Debečev prevod ter tako prispeval znameniti prispevek k slovenskemu Danteju. V ljubljanskem Institutu za italijansko kulturo je bil že večkrat gost ter je pred nekaj meseci predaval o Galileju Galileju. To predavanje o Danteju pa pomeni njegovo nastopno predavanje v funkciji predsednika tega zavoda v Ljubljani, zato se je tudi vršilo pred širšim auditorijem v Filharmonični dvorani. Udeležili so se ga odlični predstavniki javnega življenja, tako podprefekt David, rektor univerze dr. Kos, zastopnik škola kanonik Simene, več univerzitetnih profesorjev in gimnazijskih ravnateljev ter mnogo občinstva iz vrst tako Italijanov kakor Slovencev. Predavatelj je s svojo temperamentno besedo in gesto izbral za predmet komentarja Dantejeve pesnitve znani XI. spet Raja, kjer je postavil na Sonce v Raj velikega svetnika, asiškega ubožca sv. Franciška. Prof. Calvi je orisal delo in pomen tega asiškega svetnika, ki je že v stoletju svoje smrti našel dve apotezi: Giotove freske v Assisiju in ta XI. spet Raja v Dantejevi pesnitvi. Poudaril je njegovo krščanstvo ljubezni, njegovo smer in posledice, ki jih je imel za življenje Cerkve ter prerojenje sveta. Posebej je orisal Dantejevo mistično zamisel Raja in spremljevalko Beatrice in nebeske kroge, kamor je postavil v samo luč svoje svetniške duhove. Nato je predavatelj bral veličasten spev od tercina do tercina ter jih komentiral po kulturno zgodovinskem ozadju ter notranjem smislu, predvsem pa se je ustavil ob višku pri verzih, ki slave sveto Uboštvo. Tako je Dante postavil spomenik meniškega redu, ki je začelo preroditeljsko delo v času velikega materializiranja Cerkve ter ga usmerjal v novo obnovo, ki bi bila zmogla zavreti tudi usodni razdor poznejših dob, če bi ji svet v vsem sledil.

Za lepo predavanje so bili poslušalci predavatelju hvaležni.

Gospodarstvo

Uvoz blaga v priključeno pokrajino

Rimski uradni list prinaša naslednji kr. dekret-zakon z dne 10. aprila 1943:

Čl. 1. Uvoz blaga na bivše jugoslovansko ozemlje, ki je bilo priključeno Italiji, tudi če se uvaža v režimu slobodnih con, in izvoz blaga iz navedenih ozemelj sta podvržena odnosni pristojnosti Guvernerja za Dalmacijo, Visokega komisarja v Ljubljani in ljudanskega prefekta po predhodnem pooblastilu ministrstva za izmenjavo in valuto. Pooblastila so lahko tudi splošna.

Čl. 2. Izvoznik blaga z navedenih ozemelj je zavezan odstopiti Nacionalnemu zavodu za izmenjavo z inozemstvom plačilna sredstva napram inozemstvu, ki jih je dobil za izvozno blago. Odstop se izvrši po »Banci d'Italia« ali po eni izmed bank, ki so pooblašene za trgovanje s plačilnimi sredstvi do inozemstva.

Čl. 3. Monopol trgovine s plačilnimi sredstvi napram inozemstvu v navedenih ozemljih je pridržan Nacionalnemu zavodu za izmenjavo z inozemstvom. Trgovanje s plačilnimi sredstvi napram inozemstvu se lahko izvršuje na račun omenjenega zavoda po Banki d'Italia ali po kakšni drugi banki, ki je v ta namen pooblašena od ministrstva za izmenjavo in valuto.

Čl. 4. Razveljavljena so vsa temu nasprotujoča določila in dekreti stopi v veljavo 10 dni po njegovi objavi v rimskem uradnem listu.

Zveza Švice s Triestjem

Uresničenje načrta za zgradbo prekopa od Lago Maggiore do Adriatskega morja je vzbudilo v vseh evropskih in italijanskih gospodarskih krogih veliko zanimanje. Prekop je projektiran tako, da bo imel izhodišče v pristanišču Marghera pri Benetkah. Načrt je napravljen nadalje tako, da bi se prekop še nadaljeval iz Marghere ob lagunah, nadalje ob obali do Gradača, tu pa bi se zlil s prekopom Staranzano in bi dobil zvezo tako s tržiško industrijsko cono in Triestjem. Novi prekop naj bi omogočal plovo ladjam od 6 do 600 ton, dočim so dosedanja načrti računali samo na največ 200 ton.

Načrt ima pa še velik pomen tudi zaradi zdravstvenega porenja in Trsta z donavskim porečjem, pri čemer bi se izkoristale reke: Soča, Pivka, Ljubljanka in Sava. Ta prekop bi potem zvezel veliko donavsko porečje s Sredozemskim morjem.

Metan v Italiji. Poraba metana se v Italiji iz dneva v dan povečuje. Sedaj se grade velike proizvodilne naprave v Turinu, Livornu, Montecatiniju, Litoriju in Carboniji. Eden največjih rezervarjev za metan je zgrajen v Bariju, ki daje 800 kubnih metrov dnevno za mestno službo in bo napravila omogočila namakanje približno 250 ha zemlje v okolici mesta.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Se pozneje, ko sem bral, si boječe vstopil v mojo sobo, jaz pa sem spet razjezen, ker si me motil, surovo vprašal: Kaj pa spet hočeš? Ti pa mi nisi dejal ničesar, pač pa si me objel okoli vratu in me poljubil z vsem ognjem, ki ga je Bog položil v tvoje srce in ki ga noben človek ne more pogasiti. Potem si stekel po stopnicah.

Kmalu potem, moj sinko, mi je dnevnik zdrsl iz rok in strašen občutek me je stisnil okoli srca. Nič drugega nisem počel ves dan, kakor da sem ti delal očitke, našteval tvoje napake, ne da bi pomislil, da si še otrok. Ne smeš misliti, da te nisem ljubil, a preveč sem zahteval od tvoje mladosti, pozabil sem na tvojo nedolžnost in mislil zgolj na izkušnjo mojih let.

Tako dobre in lepe lastnosti imaš; tvoje srcece je tako veliko in ljubeznivo. Ali mi nisi morda tega pokazal, ko si sproščeno prišel, da bi me objel in mi želel lahko noč? Zdaj sem prišel k Tebi, v temi in sem pokleknil poleg tvoje postelje, da bi te prosil odpustanja. Vem, da ti ne bi razumel teh besedi, če bi ti jih povedal, a od jutri dalje ti bom bit res pravi očka. Postal bom tvoj tovariš, trpel s teboj in se veselil. In ko mi bodo besede nepotrpežljivosti prišle na ustnice, se bom ugriznil v jezik in si dejal: Saj je še otrok! Saj je še otrok!

Gledal sem v tebi že moža, zdaj pa, ko te opazujem v postelji, vidim, da si še vedno otrok. Pred kratkim si še spal v maminem naročju z glavico na njenih ramah. Vse preveč sem zahteval, vse preveč!

Hitler način osrečenja vseh bližnjih.

Moški bi si moral vedno znati poiskati primerne besede, kadar bi hotel pohvaliti napor, ki ga ženska vloži v malenkosti, da je vedno prikupno oblečena in da je vedno ljubka. Tako pa vsi pozabljajo — morda celo nikoli tega še niso slišali — živo in silno zanimanje, ki ga ženska goji za oblačenje. Na primer: če srečata moški in ženska skupaj drugo dvojico, ženska malokdaj premeri od nog do glave moškega, pač pa takoj ženska.

Moja stara mati je umrla pred nekaj leti v starosti osem in devetdeset let. Malo pred njeno smrtjo smo ji pokazali njeno sliko, posneto pred približno tridesetimi leti. Oslabela oči niso dobro razločile podobe in edino vprašanje, ki ga je stavila, je bilo: »Katero obleko sem pa nosila?« Malo pomislite! Ženska na pragu večnosti, tako oslabljena, da niti lastnih hčera ni ločila, se je še vedno zanimala za obleko, ki jo je pred tridesetimi leti nosila!

Zelo verjetno, če ne že gotovo, se moji bralci ne bodo spominjali, kakšne srajce in obleke so nosili pred petimi leti, in nimajo niti najmanjše želje, da bi to vedeli. A za ženske je stvar čisto drugačna in mi, gospodje, možje, bomo vedno morali v primerih obliki pohvaliti ta ali oni lepi klobuček, to ali ono okusno obleko.

Tale zgodbica vam bo pojasnila moja načela. Je sicer izmišljena, kar je samo po sebi umevno, a vendar se odlično poda:

»Na večer trdega celodnevne dela je neka kmetica postavila na mizo pest sena. Moški so jo gledali, misleč, da je zblaznela, a ona je lepo mirno rekla: »Kako sem pa mogla vedeti, da vi sploh opazite, kaj vam postavim na mizo? Ze trideset let vam kuham, a še nikdar nisem slišala ene same besede, ki bi mi povedala, da vi vendar gledate, kaj jeste!«

V carski Rusiji so imeli to navado, da so plemiči po končanih slavnostnih obedah, ki so bili v Moskvi ali Petrogradu, poklicali kuharja in mu čestitali.

Kakaj ne bi na isti način ravnali s svojo ženo?

Ko boste ob prvi priliki videli na mizi dobro pripravljenega mladega piščanca, pohvalite odkritosrčno kuharske zmožnosti vaše žene in povedali ji boste, da ne jeste... sena. Hkrati poudarite veliki pomen njene osebnosti za vašo srečo. Disraeli je bil največji državnik, kar jih je Anglija imela. In vendar se ni sramoval povedati odkritosrčno, kar je dolgoval »svoji ženkici«.

Tale pravi Eddie Cantor: »Več dolgujem svoji ženi kakor kateri koli drugi osebi na svetu. Zame je bila res prava družica in mi je v vsem življenju stala ob strani; s primerno varčnostjo mi je ustvarila srečo. Pet otrok imava in moj dom je zame prava oaza miru in prijetnosti.«

V Hollywoodu je zelo srečen zakon Warnerja Baxterja. Ko se je gospa Baxter poročila, se je odpovedala sijajni bodočnosti velike igralka, a kljub temu je to ni oviralo, da ne bi bila srečna. »Odkrila se je ploskanju občinstva,« pravi Baxter, »a zato jaz bolj pazim, da nikdar ne pozabim svojega osebnega odobravanja. Če hoče biti ženska srečna, mora najti v soprogu brezpogojno odobravanje in spoštovanje. Na tak način bo tudi soprog srečen.«

Eno najvažnejših pravil, ki si jih velja zapomniti, je naslednje:

Odkritosrčno hvalite in odobravajte!

26

Ta stric je bil sicer za eno stopnjo za velikim knezom Aleksijem. Ker pa je bil poročen s sestro carice Aleksandre, je imel prednost na dvoru. A knez Sergij ni bil pri ljudstvu priljubljen. Grajali so njegovo vedenje, ga po krivici sodili, da je osoren in prevzet, posebno pa je bilo osvojevanje njegovo politično mnenje, prežeto z neuklonljivim konservatorizmom. Vsi so se zelo bali vpliva, ki bi ga mogli imeti na carja in zato so se z vso zagrizenostjo borili proti temu vplivu. Toda tudi v napadih, ki so bili naperjeni proti njemu, je kar mogel spoznati odmev mrženj radikalne stranke, ki je bila nasprotna strogemu generalnemu načelniku v Moskvi, ne glede na to, da se je tem pridruževala tudi nevoščljivost tistih, ki so pripadali carski družini. Veliki knezi so z veliko nevoljo gledali bratrance Sergeja, ki je kakor neodvisen kralj vladal v Moskvi. Car je to dobro vedel, kakor tudi, da so svoje osebne težnje skrivali pod krinko skrbnosti za državne koristi; zato jim nikakor ni zaupal. Ohranil je torej velikega kneza Sergeja na njegovem mestu, kljub splošnemu nasprotovanju. Treba pa je poudariti, da njegov vpliv na carja ni bil nikdar tako velik, kakor so se bali. Morda je temu bila kriva neprestana gonja proti njemu, deloma pa tudi njegov tihi in nezaupni značaj, ki je onemogočal vsako globljo intimnost. Naj bo kakor koli, veliki knez Sergej se je le malokrat prikazal v Carskem selu, medtem ko je njegova žena pogostokrat obiskovala carico.

Velika kneginja Elizabeta je bila devet let starejša od svoje sestre, vendar pa je ohranila še vso svojo fino in aristokratsko lepoto, ki je spominjala na praviljeno kraljico. V času, o katerem govorimo, je čiste poteze njenega obraza osvetljeval vesel in nekoliko nagajiv nasmeh. Oblečena se je nenavadno okusno. Vitka in ljubka, se je zdela kot kraljica lepote tudi poleg svoje krasne sestre. Na njej ni bilo mogoče uganiti, da bo petnajst let pozneje postala redovnica z izsušenim obrazom. Toda bila je že prepojena z gorečo vernostjo, mistična in vneta za vse lepo. Sprejela je pravoslavno vero šele po poroki,

popolnoma prostovoljno in prav zato, ker jo je vzhodni mysticizem privlačeval. Njen soprog, veliki knez Sergej, ki je bil tudi zelo vnet za pravoslavlje, je bil predsednik carske palestinske družbe, ki je skrbela za ruske romarje, ki so šli v sveto deželo (a tudi za vse zadeve, ki so bile v zvezi z ugledom ruske cerkve na vzhodu). Bil je torej vpleten v vse verske zadeve. Tudi velika kneginja se je za te zadeve zelo zanimala, toliko bolj, ker so se moskovski krogi, kjer je živela, zelo razlikovali od petrograjskih, posebno zaradi mesta, ki ga je tu zavzemalo narodno versko čustvo. S tega vidika je velika kneginja imela silno velik vpliv na sestro. Prav po njej je carica spoznala nekatere strani ruske vernosti, kjer se pobožnost pogostokrat pridružuje praznovanju in resnična želja po mistični lepoti. Onstran razumnih nauk očeta Janjiševa (ki je opravljal službo spovednika v carski rodbini), onstran čudovitih obredov carske kapelle, je carica uzrla svet poniznih romarjev, ki so hodili proti znamenitim svetiščem, množile, ki so se zbirale okrog čudodelnih ikon, naroda, ki je bil zatopljen v verski ideal, ki mu je nadomeščal vse zemeljske dobrine, katerih ni mogel doseči. Ta novi svet, ki je nevezdržno privlačeval mlado vladarico, ji je odkrila velika kneginja Elizabeta, katere vpliv je bil bolj važen v tem smislu, kakor pa zaradi nasvetov, ki jih je dajala svoji sestri glede opreme stanovanj ali o čaršnem vedenju v družbi. Sicer pa bi na tem polju velika kneginja ne mogla zadostno pomagati svoji sestri, ker se je kmalu po svoji poroki nastanila v Moskvi in je zato zelo malo poznala petrograjsko družbo, ki jo je smatrala kot tujo. Osebe, ki jih je priporočala svoji sestri, so bile skoraj izključno le take, ki jih je spoznala v Moskvi in treba je priznati, da je njena izbira le redkokdaj bila posrečena. Velika kneginja ni znala spoznavati človeških src in zato carica ni našla v njej vodnice, kakršno bi potrebovala.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 19. velikega travna: Pudent, spoznavalec; Pudencijana, devica; Celestin V., papež. Četrtek, 20. velikega travna: Bernardin Sienški, spoznavalec; Plavila, sveta žena; Ivon, škof.

Lunina sprememba: 19. velikega travna: ščip ob 22.15. Herschel napoveduje lepo vreme.

Zgodovinski paberki

19. velikega travna:

I. 1536. je končala nasilne smrti Ana Boleyn, druga žena angleškega kralja Henrika VIII. in mati kraljice Elizabete. Ko papež ni hotel odobriti Henriku ločitve zakona s prvo ženo Katarino Aragonsko in mu dovoliti poroke z Ano Boleyn, se je ločil od Rima, obdržal pa je v glavnem ustanove katoliške cerkve; tako je nastala anglikanska cerkev, ki je dobila dokončno notranjo organizacijo šele za vlade kraljice Elizabete († 1603. leta).

I. 1869. se je rodil v Kamniku Anton Medved. V Ljubljani je obiskoval gimnazijo in študiral teologijo, potem je služboval kot kaplan v Semiču, Črnomlju, Šmarju, v Bohinjski Bistrici, Trnovem, Vačah in v Bresnici. Že kot dijak je začel pesnikovati, izšel je iz Cimpermanove šole. V teh pesmih se kaže njegovo nagnjenje k razmišljanju. Motive mu je dajala folklor in slovenska zgodovina. Svoje poezije je objavil v ekih: V gozdu, Gazele, Bršljan in bodičje. Povsod vidimo klasično obliko, široko epiko, prepleteno z idejo, ki vodi k refleksiji in filozofiranju. Kot dramatik je obdelal znamenite moše iz naše zgodovine: Kacijanarja in Viljema Ostrovrharja. Napisal je pa tudi lepe ljudske drame: Za pravdo in erce. Na odru življenja, Stari in mladi, Črnošolec. Umrli je na Turjaku leta 1910 in bil pokopan v Kamniku.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod dipl. comm. Stanko Drašler. Pogreb bo v sredo, 19. maja ob pol štiri popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu.

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Malči Štok roj. Slabina, soproga poštnega pristava. Pogreb bo v četrtek, 20. maja ob 4. popoldne iz kapele sv. Nikolaja na pokopališču k Sv. Križu.

Naj rajnima sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Odvetniški izpit sta opravila g. dr. Svetek Leo, tajnik društva delodajalcev v Ljubljani, in g. Zore Rudolf, odvetniški pripravnik iz Ljubljane.

SPORED PREDSTAV

v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu v frančiškanski dvorani pod pokroviteljstvom knezoškola dr. Rožmana.

Nedelja, 23. maja, ob 19:
Paul Claudel: Oznajenje Marijino.
Ponedeljek, 24. maja, ob 19:
J. Boon C. SS. R.: Sv. Cecilija.
Torek, 25. maja, ob 19:
Paul Claudel: Oznajenje Marijino.
Sreda, 26. maja, ob 19:
J. Boon C. SS. R.: Sv. Cecilija (predstava za žene in dekleta).
Četrtek, 27. maja, ob 19:
Paul Claudel: Oznajenje Marijino.
Petek, 28. maja, ob 19:
Paul Claudel: Oznajenje Marijino.
Nedelja, 30. maja, ob 19:
Paul Claudel: Oznajenje Marijino.

— Nekoliko hladnejše vreme. Dva dni, v soboto in nedeljo, je bilo prijetno toplo, prav za prav vroče, ker je maksimalna temperatura presegala +25°C in je duve v višjo dnevno temperaturo od te smatrati po razpredelnici vremenslojva za vroče. Kopaleci so bili obah dni veseli in zbirali so se v prijateljskih skupinah ob Ljubljani, Gruberjevem prekopu ter se pridno kopali. V ponedeljek pa je postalo nekoliko hladneje ter je dnevna maksimalna temperatura padla na +21.4°C. Bilo je precej vetrovno. V torek je jutranji minimum znašal +6.4°, bil je za dobro stopinjo nižji od prejšnjega dneva. Barometer pada. V torek je bilo njega stanje 769.5 mm. V torek jutraj ni bilo megle na Barju.

Drobna ljubljanska kronika

Posvetitev mož in žena — mater in očetov brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Sreda, 23. t. m., ob 5. popoldne so vseh farnih cerkvah v Ljubljani, naj bi se vsi moške in žene udeležili teh posvetitev, vsak v svoji farni cerkvi. — Naj bi te pomembne posvetitve mož in žena pomenile najglobljo pripravo za pravno spornost dan 29. maja in na splošno posvetitve dne 30. maja t. m. Zupni uradi, oškrbite si pravčasno posvetilne molitve, ako jih še nimate.

Velika Marijanska akademija ljudskih tolar in nedelja, 23. t. m., ob 11. v unisoni šolniki. Spored je pester in lep, zato vabimo vsi starše, da se v čim večjem številu udeležijo akademije in dajo priznanje prizadevanju otrok. Vstopnice so v predprodnji v trgovini Sfiligoi, Frančiškanska 1.

Prva ženska realna gimnazija (Poljane) so privredila akademijo v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Ta privreditev bo 28. in 30. maja popoldne v dvorani Liechtenbergovega zavoda. Na to akademijo so povabljeni vsi, ki so voljni dati priznanje prizadevanju dijakin. L. ženske realne gimnazije. Program obsega zlasti pevsko točko, ker izvirno dramo v treh slikah »Bili so trije otroci«. Podrobnosti bodo objavljene.

Akademija ljudskošolske mladine v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu bo v nedeljo, 23. maja, ob 10.30 v veliki unisoni dvorani. Spored je pester in lep, zato vabimo 100 pevcev, dečkov in deklet, ki bodo Mariji v čast zapeli nekatere priljubljene pesmi. Priprave za to akademijo vodi znani prijatelj otrok pesnikov in mladinskih pisateljev p. Krizostom Sekovanič OFM. — Kupujte vstopnice v predprodnji pri Sfiligoi, ker je zanimanje za to privreditev zelo veliko.

Zahvala, Vsem, ki so se spomnili ob moji osebnosti, se na najpriljubljenejši zahvaljujem. — Prišelci Anton.

Vstopnice za frančiškansko gledališče za predstave svetovnega znamenja misterija »Velika francoskega književnika Claudela »Marijino Oznajenje«, se daje v predprodnji v trgovini Sfiligoi.

Dijakinja vseh ljubljanskih šol sta namenjeni obe predstavi J. Boonove dekleške zborovske igre »Sv. Cecilija«, ki bo upriporjena 24. in 26. maja ob 19 v frančiškanski dvorani. Igra je za Ljubljano prava no-

— Bezeg že evete. Ponekod v Ljubljani na bolj sončnih legah že cveto bezgovi grmi. V polnem razcvetu pa bo bezeg šele čez dober teden dni. Bezeg je izredno hvalažna rastlina, ki v evetju nikoli ne odpove ter vedno krasi naše žive ograje in meje, koder ponavadi raste. Tudi najmlajši in najbolj skromen grm redno cveti. Bezgov cvetle ni samo za okras, temveč ga gošpodinje uporabljajo na različne načine tudi za prehrano. Ko je bilo dovolj jaje na razpolago, so naši ljudje radi jedli cvrtje z bezgovim cvetjem. Se bolj hvalažne pa so bezgov jagode, ki se uporabljajo kot domače zdravilo in kot čaj na vse mogoče načine, bodisi sveže, bodisi posušene. Lani so bezgov jagode dosegle na ljubljanskem trgu prav lepo ceno in jih je celo zmanjkalo, tako radi so ljubljanski meščani segali po njih. Kakor kaže, bo bezeg tudi letos znatno obrodil in bodo bezgov jagode tudi letos dobrodošle.

— Kako vrt zalivamo? Osnova pravilnega za-

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Duhovniške vesti. G. Ernest Bandelj, župnik v Rutle di Gracova, je šel za župnika na novo ustanovljeno župnijo Breča (Rifemborgo); dosedanjí upravitelj duhovnije Breča g. Al. Oblesček je premeščen za vikarja v S. Osvaldo; g. vikar Franc Fele iz S. Osvaldo je nameščen za župnega upravitelja v Quisica.

Škol Santin — srebrnomašnik. Prevzvišeni knezoškof v Trieste magr. dr. Anton Santin je v nedeljo, 2. maja slavlil svoj srebrnomašni jubilej. V počastitev tega pomembnega dne je pel v svoji katedrali, obdan od stolnega kaplija in duhovščine slovesno pontifikalno mašo.

Zadostilno romanje. Na pobudo in poziv našega prevza nadškofa se je v nedeljo, 9. maja, vršilo veliko zadostilno romanje iz mesta in okolice k baziliki Marije, naše nebeske zaščitnice na skalnati gori. Ob zvonjenju vseh mestnih zvonov se je dolga vrsta božjepotnikov jela pomikati izpred stolnice ob pol 6 jutraj. V spremstvu večjega števila duhovnikov je na čelu procesije stopal nadškof Margotti. Spokornemu sprevodu, ki se je počasi bližal vznožju hriba in se je potem korakoma dvigal v rebro, so se nepretrgano priključevala krda novih romarjev. Ko je moglo spred dospel na vrh pred svetišče, je združen za več tisoč vernikov, ki so pobožno molili in peli. Ob slovesnem pontifikalu prevzvišenega nadpastirja je bila ogromna cerkevna ladja nabita do zadnjega kotička. Ker je mnogo romarjev odšlo že pred slovesno sv. mašo, mnogi so pa dospeli pozneje, cenijo, da je priromala ta da nk Mariji okrog 8 tisoč vernikov, ki so skesano prosili nebesko Mater, naj s svojo priprošnjo potolaži Boga in doseže njegovo usmiljenje. Za zaključek romanja je bil popoldne v stolnici slovesen blagoslov, katerega je opravil nadškof.

Z Gorenjskega

Spominska slovesnost v Rožni dolini. V spomin na boje v okolici Sv. Jakoba in v spomin na osvoboditev karavanškega predora v aprilu in maju 1919 je bila v Rožni dolini proslava stranke in zborovanje borecev iz tistih časov. Zborovanja so se udeležili tudi odlični predstavniki kakor okrožni vodja Herzog, SS-oddelkovni vodja stotnik Fritz, ki so tudi položili vence na spomenik vojni žrtve. Popoldne je bilo zborovanje biv. bojnikov iz Rožne doline. Na tem zborovanju je govoril tudi stotnik Fritz, in sicer o bojih pred 24 leti in poudaril, kako je odločeno enega samega moža, današnjega imetnika viteškega križa železnega križa in generala Egelseerja, tedaj v kritičnem trenutku privedla do zmage.

Nov otroški vrtec v Spodnjem Dravogradu. Te dni je bil odprt nov otroški vrtec v Spodnjem Dravogradu. Ta vrtec je eden najlepših na vsem Koroškem in ima prostora za 50 otrok, ki bodo dnevno v njem našli svoje zatočišče in oskrbo. V drugem nadstropju otroškega vrtca so bivališča za 16 šolobveznih otrok, ki stanujejo tako daleč, da bodo med tednom stanovali kar v otroškem vrtcu, zato da ne bi preveč trpeli v vsakodnevno hojo v šolo.

S Spodnjega Štajerskega

Prijava deklet letnika 1926 za državno delovno službo na Sp. Štajerskem. »Marburger Zeitung« objavljaj 16. maja razglas deželne svetnika, ki poziva, naj se vsa dekleta, rojena 1926, prijavijo za državno delovno službo v

livanja je: redkeje zalivati, a tedaj temeljito in v pravem času, ko spodnja plast zemlje še ni izsušena. Pred zalivanjem se moramo vedno pripraviti, katere gredice so potrebne in katere hranijo še dovolj vlage. Kako nespametni so ljudje, ki dan za dnem vstajajo na vse zgodaj in škrope vrliče. Sonce pa posuši gredice že čez nekaj ur, ne da bi rastline imele od zalivanja kaj dobčka. Zalivajmo torej poredkeje, a tedaj tako temeljito, da se premoči ne le vrhnja plast zemlje, marveč da prodre voda tudi v globino. Ker pa bi nam tako zalivanje, ker je potrebno, da zlijemo na vsako gredico po več kible vode, vzelo preveč časa, si lahko delo uredimo tako, da zalivamo le tretjino ali četrtino vrta vsak dan. Če le mogoče zalivamo z deževnico, rečno ali potokno vodo. Če smo prisiljeni jemati vodo iz vodovoda, je napekljimo v večji sod, da se nekoliko ogreje. Cim manjša je namreč razlika med toploto vode in zemlje, tem boljši bo učinek zalivanja. S silitom na škropilnici zalivamo samo mlade sejančke in na novo posajene rastline. Kasneje sito snamemo in zalivamo vsako rastlino posebej tako, da prilivamo vodo k koreninam. Delo je sicer počasnejše, a se izravna s tem, ker prihranimo precej na vodi. Zavedati se moramo, da je namen zalivanja ohraniti vlago v zemlji in ne na zemeljski površini, ki je močno pod vplivom sonca in vetra.

času od 15. do 29. maja. Prijavitelj se morajo vse nemške državljanke in tiste, ki imajo preklicljivo nemško državljanstvo. Za tiste, ki so samo v varstvu nemške države in druge brez državljanstva, poziv ne velja.

Kolektivne razstave štajerskih umetnikov v letošnjem letu na Spodnjem Štajerskem. V Mariboru so te dni zborovali likovni umetniki iz Spodnje Štajerske ter sklenili, da bodo priredili kolektivne razstave spodnjestajerskih umetnikov v času od junija do decembra letošnjega leta v zvezi z letošnjimi proslavami Rosegerjevega leta. Tako bo prva razstava od 3. do 6. junija ob priliki kulturnih dni nemške mladine. Na jesen pa za časa kulturnega tedna, ki ga bo priredila štajerska domovinska zveza. V prvi polovici novembra bo kolektivna razstava v Ptuj, v decembru pa v Celju. V Celju bo tudi kolektivna razstava del prof. Antona Klingerja.

Kazni zaradi pomanjkljive oddaje jaje. Mariborski župan objavlja v časopisu, da so bile lani na območju velikega Maribora kaznovane vsega skupaj 104 osebe, ker niso izpolnile ali pa nepopolno izpolnile obvezno oddajo jaje. Razglas navaja nekatere imenoma. Najvišja kazen je bila izrečena Francu Cvenku iz Počehove pri Košakih. Plačati je moral 800 mark. Drugi večji grešniki so dobili največ 300 mark globe, velika večina pa je bila kaznovana z manjšimi zneski.

Poroke. V Mariboru so se poročili uradnik Karl Sadek in uradnica na pošti Edita Kossi, čevljarški pomočnik Konrad Avgustin in pletilja Veronika Majcen, sofer Jožef Belec in hišna pomočnica Polka Brus, tekstilni tehnik Erik Körner in pletilja Alojzija Hudovernik. V Makolah se je poročil Viktor Juršič z Marto Antojijo Damiš roj. Andrek iz Studencev pri Mariboru, na Pragerskem sta se vzela Jožef Maričič iz Nove vasi in Stefanija Rodošek iz Spodnje Polskave. Na Tebarjih pa Edvard Schmidt iz Celja in Tinka Schmidt roj. Čokan iz Čreta; v St. Juriju ob j. z. Franc Sebastijan Dunst iz Maribora in Elfrida Kac, dalje Franc Kumpberger in Elizabeta Kresnik, oba iz Cerovca.

Smrtina kosa. V Mariboru je umrla 90 letna zasebnica Terezija Bratoš, dalje je umrla mali J. Polak. V Rog. Slatini je umrla 64 letna Marija Skrabl iz Tržišča, 74 letni Franc Kupnik iz Spodnje Kostrivnice in Terezija Hrnauz iz Spodnje Sečovega. Pri Sv. Vidu pri Ptuj 62 letna Neža Fidler in 82 letna Ana Fras. V Pečovju 48 letna Jožefina Sitar.

Iz Hrvaške

Dr. Budak zopet v Zagrebu. Zunanji minister NDH dr. Mile Budak se je v zadnjem času mudil nekoliko dni v Berlinu ter je med drugim izročil posle novemu tamošnjemu hrvaškemu poslaniku. Istočasno se je poslovil tudi od vseh vodilnih nemških političnih osebnosti. V Zagreb se je vrnil 15. t. m.

Imenovanje župana za županstvo pri Poglavinu. Poglavin NDH je imenoval za župana svojega županstva krilnega pobočnika polkovnika Viktorja Prebega.

Uspelo gostovanje zagrebske opere na Dunaju. Po izredno uspelem tridnevem gostovanju zagrebske državne opere na Dunaju, so se vsi nastopajoči umetniki in člani orkestra dne 15. t. m. s posebnim vlakom vrnili v Zagreb. Dunajsko in ostalo nemško časopisje se zelo pohvalno izraža o vseh nastopih hrvaške opere,

OTROŠKI KOTIČEK

Lea Fatur

Roža in Kopriva

(Pripovedka)

Odslej niso posli več videli Rože. Pač pa so se čudili, odkod dobiva grajska gospa toliko in tako lepega cvetja, da ga pošilja pod grad prodajat. Roža pa je čemela v globokem grajskem stolpu, samo mačeha ali Kopriva sta ji prinašali ravno toliko jedi, da ni umrla od slabosti in sta jo pretepali zato, da se je jokala. Že je imela mačeha cel košek biserov, pa več ko jih je dobila, več si jih je želela.

Roža je molila in darovala svoje trpljenje za duše v vica. Upala je, da je oče še živ, da se vrne in da jo reši.

Preteklo je nekaj let. Roža je najokala neizmerno bogastvo, Kopriva je naplavalja kopriv za tri hleve. Vendar se še ni oglašil ženin za Koprivo, dasi je graščakinja na vse načine razglasala, kako je njena hči bogata in dobra.

Neki dan zatrobi grajski čuvaj. Mostni je spustil navijače in po mostu prijezd mlad Turek, ves črn v obraz, v zlatopretkani obleki in z rdečim plaščem. Vse se je zbralo radovedno okrog njega. Za njim štirje konjeniki. Peljali so ga v viteško dvorano in mu nalili medice.

Mladi Turek je govoril, kakor da bi bil zrastel ob Savi. Povedal je, da je sin Osman-paše, ki ima ujetega viteza Tihomila in da je prišel sem, da so dogovorijo zaradi odkupnine. (Dalje.)

ki so bili vse tri večere pred popolnoma razprodano hišo. Po pisanju nemških dnevnikov so se posebno izkazali: tenorista Gostič in Franc, baritonist Pihler ter basist Križaj, kakor tudi vse nastopajoče umetnice. Dunajsko občinstvo je močno navdušilo tudi Mlakar-Lhotkov balet »Vrag na vasi«. Vsi nemški kulturni kritiki pa Mlakarjev umetniški par smatrajo za Hrvata in ne Slovenca, kar je Pino Mlakar v resnici.

Darila za nemške vojne ranjence. Na zagrebški postaji so te dni članice hrvaške ženske ustaške organizacije obdarovale vse nemške vojne ranjence, ki so se vozili na zdravljenje v domovino. Vsa darila zanje je dal Poglavin.

Imenovanje upravnega poveljnika ustaške organizacije. Kakor smo že poročali, je Poglavin pred dnevi razrešil dolžnosti vse dosedanje doglavnike, poglavne pobočnike in zaupnike ustaške organizacije. Novi upravni funkcionarji še niso imenovani razen upravnega poveljnika ustaške organizacije. Na to mesto je postavljen ustaš, mr. ph. Božidar Kavran. V zvezi s to spremembo v ustaški organizaciji, hrvaško časopisje poroča, da taka zamenjava ni nič posebnega ter je samo zamenjava vodilnih ljudi zaradi pozitivne dela v pokretu, kakor to delajo od časa do časa tudi vsi slični inozemski pokreti.

Gledališče

Opera:

Sreda, 19. maja, ob 16: »Evgenij Onjegin«. Izveza, Zvezane cene od 29 lir navzdol. Četrtek, 20. maja, ob 18: »Madame Butterfly«. Izveza, Gostovanje Mafalde Favero. Cene od 60 lir navzdol.

Petek, 21. maja: Zaprt.

Gostovanje primadone Mafalde Favero. V četrtek bo pela slovita umetnica partijo Chio-chio-sane, ki spada po mnenju in presoji evropske kritike poleg Nimi v »La Boheme« med like, ki jih posebno tekočino odlovljavajo tako v pevskem kakor v igralškem pogledu. Gostovanje je velika pevke je za Ljubljano največji dogodek sezone.

Drama:

Sreda, 19. maja, ob 18: »Jorijeva hči«. Premiera Red Premierski. Četrtek, 20. maja, ob 17: »V času obiskanja«. Zaključena predstava za solsko mladino. Petek, 21. maja, ob 15: »V času obiskanja«. Zaključena predstava za solsko mladino.

Naznanila

RADIO. Sreda, 19. maja: 7.30 Pesmi in napevi — Napoved časa, poročila v italijanskem — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskem — 12.45 Lalka glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanskem — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenskem — 13.12 Orkester vodi dirigent Petrali — 14 Poročila v italijanskem — 14.10 Koncert muleg orkestra vodi dirigent Stane Lesjak — 15 Poročila v slovenskem — 17 Napoved časa, poročila v italijanskem — 17.15 Koncert dva Golob-Adamie — 17.45 Violinski koncert Jana Slajsa, pri klavirju Janko Ravnik — 19 Govorimo italijansko, poučbuje prof. dr. Stanka Lehen — 19.30 Poročila v slovenskem — 19.45 Politični komentar v slovenskem — 20 Napoved časa, poročila v italijanskem — 20.20 Simfonični koncert vodi dirigent Met — 21.30 Predavanje v slovenskem — 21.40 Orkester »A. R. monia« vodi dirigent Segurini — 22.15 Orkester vodi dirigent Nicelli — 22.45 Poročila v italijanskem.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Bilewejsova cesta 43; dr. Mr. Tenkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Senlenburgova ulica 7.

S. S. VAN DINE:

72

Umorjeni Kanarček

Vance je pogledal proti stropu. »Kako si trmast, Markham. Trudim se, da bi te rešil iz zagate, ti pa si na vso moč prizadevaš, da bi mi odvzel pogum.«

Markham se je oddaljil od okna in sedel na divan nasproti Vanceju. Poteze na njegovem obrazu so izražale utrujenost.

»Nikar me slabo ne sodi. Zame Spotswoode ne pomeni nič. Rad bi vedel, če je res on zagrešil zločin. Če tega primera ne bom mogel pojasniti, me časopisi ne bodo nehali napadati. Nikakor ti nočem jemati poguma. Toda tvoje sklepanje glede Spotswoodeja je neverjetno in preveč protislovno.«

»Prav imaš. A ta protislovja so preveč popolna. Kar čudovito se ujemajo med seboj in zato tega ni mogoče pripisovati slučajju.«

Markham je vstal in se spet približal k oknu ter se zazrl na dvorišče.

»Če bi mogel sprejeti tvojo trditev, da je Spotswoode morilec, bi se mi tvoja izvajanja zdela popolnoma pravilna. Nikakor pa ne mo-

rem obsoditi človeka zaradi enega dejstva, da je njegova obramba preveč pravilna in popolna.«

»Samo nekega navdiha nam je treba,« je dejal Vance, — medtem ko se je začel sprehajati po sobi. »Jezi me, da me je prevaral navaden izdelovalec avtomobilskih potrebščin... To je preveč poniževalno!«

Sedel je h klavirju in začel igrati neko Brahmsovo skladbo.

»Ta klavir že dolgo ni bil uglašen,« je zamrmral; nato pa je vstal in se približal omari. »Ljubka je, a preveč okrašena. Na vsak način bo plesalkina teta še precej dobila zanj.« Začel je ogledovati svetilko: »Lepa bi bila, če bi ne bili nadomestili sveč z električnimi žarnicami.« Nekaj časa je opazoval uro: »Nič posebnega! Prepričan sem, da še nikdar ni šla prav.« Tudi pisalna miza je vzbudila njegovo pozornost: »Posnetek francoske renesanse. Kar lepa je! Njegov pogled se je ustavil na kosarici iz pergamenta. Opazoval jo je nekaj časa, nato pa je vzel iz nje papir, o katerem je govoril prej.

»Brez dvoma so bile v tem papirju zavite zadnje stvari, ki jih je plesalka kupila tik pred smrtjo... Ali imaš smisel za malenkosti, Markham? Na vsak način je bila rdeča vrstica, s katero je bil zavoj zvezan, prava sreča za Skeela... Kaj se ti zdi, kaj je bilo v tem za-

voju, ki je prestrašenemu Skeelu pripomogel do rešitve?«

Odvil je papir in našel v njem raztrgan kos lepenke in velik štirioglat črn ovoj.

»Ah, gramofonske plošče! A kaj neki ima gramofon?« je dejal in pogledal okrog sebe.

»Našel ga boš v predsobi,« je z dolgotrasen odvrnil Markham, ne da bi se okrenil.

Dobro je vedel, da Vancejevo klepetanje razodeva njegovo veliko zmedenost. Vedel pa je tudi, da si zdaj prijatelj prizadeva, da bi našel rešitev. Zato je potrpežljivo čakal.

Vance je z utrujenim korakom krenil proti predsobi in si začel ogledovati gramofon. Omara je bila okrašena s kitajskimi risbami in deloma pokrita z orientalskim prtičem. Na prtu je bila bronasta cvetlična vaza.

»Saj ni ti videti, da bi bil gramofon. Čemu neki ta orientalski prt...? Nobene posebne vrednosti ne predstavlja... Boge kak okus je imela gospodična kar se tiče glasbe...? Brez dvoma je imela najraje kake ljudske popevke.«

Odstranil je prt in dvignil pokrov. Takoj je opazil, da je na gramofonu že postavljena neka plošča. Sklonil se je, da bi pogledal napis na plošči:

»Kako...? «Andante» iz Beethovnovih simfonij...? Markham, brez dvoma ga poznaš...? Najpopolnejša «Andante», kar jih sploh poznamo! Navil je gramofon: »Nekoliko glasbe ne

bo škodovalo. Razčistila bo ozračje in ublažila našo zbeganost!«

Markham se ni zmenil za prijateljevo govorčenje. Še vedno je ves pobit gledal skozi okno.

Vance je nastavljal iglo na ploščo in se vrnil v sprejemnico. Stal je sredi sobe in gledal proti divanu ves zamišljen. Jaz sem sedel na pletenem naslanjaču blizu vrat in sem čakal na godbo. Tudi moji živci so bili silno napeti.

Prešla je minuta, minuli sta dve, a edini zvok, ki je prihajal iz predsobe, je bilo lahno drsanje igle po plošči. Vance je dvignil pogled in počasi krenil proti gramofonu. Opazoval ga je nekaj časa in zopet spravljal v tek. Čeprav je čakal več minut, ni bilo slišati nobenega zvoka.

»To je pa zares čudno!« je zamrmral, medtem ko je zamenjal iglo in zopet navil gramofon.

Markham je zapustil svoje opazovališče pri oknu in gledal prijatelja z veliko potrpežljivostjo. Plošča se je vrtela in igla je označevala svoje koncentrične kroge, toda slišati ni bilo nobenega zvoka. Vance se je naslanjal z obema rokama na gramofon in ga z začudenjem opazoval.

»Morda je pa pokvarjen...!«

»Domnevam,« je ironično pristavil Markham, »da v svoji aristokratski nevednosti ne poznaš tega, tako priprostega mehanizma...

Beseda o reševanju iz vode

Nizozemska ne slavi v telesni vzgoji samo po tem, da ima poleg Danske najhitrejšje plavalce na svetu, pač pa ima tam plavalni šport že lepo tradicijo. Nizozemci so bili prvi, ki so začeli z velikim prizadevanjem, da bi preprečili število nesreč na vodah. L. 1767. so ustanovili posebno društvo za reševanje potapljalčev, podobno organizacijo, kot jo ima Slovensko plavalno društvo za reševanje v gorah. Ta organizacija si je dala dvojno nalogo: 1. popularizirati poučevanje plavalca, 2. urediti izurjene plavalce v reševanju.

Motijo se oni, ki mislijo, da je vsak plavalec sposoben tudi za reševanje. Izkušnje ob mnogoterih priložnostih, zlasti pa, kadar je prišlo do množičnih nesreč na vodi, so pokazale, da so neizurjeni reševalci čisto brezuspešni. Pogosto se zgodi, da hoče ta ali oni pomagati potapljalčemu, ki se ga v smrtnem strahu tako tesno oklene, da ga polegne na dno, od koder se tudi sam ne more več rešiti. Čež par dni so jih našli v objemu, je bilo večkrat zapisano v poročilih o nesrečah.

Reševalec, ki skoči med množico potapljalčevih se ljudi, mora v naprej vedeti, da je izgubljen; skakanje med množico ponesrečenec je proti vsem navodilom za reševanje iz vode. Zaradi tega je potrebno, da se reševalec pouči o tem, kako se mora približevati ponesrečenec: samo poedincem in samo od zadaj! Vedeti mora dalje, kaj mora storiti, če ga ponesrečenec potegne pod vodno gladino (osvobodilni prijem). Prvo je torej, da zna pri reševanju reševati tudi sebe. V naslednjem bomo na kratko očitli vse sposobnosti, s katerimi naj bo oborožen izurjen reševalec:

V plavanju mora biti tako vztrajen, da mu ni težko vzdržati eno uro plavajoč v stoječi vodi, ali tri kilometre v počasi tekoči reki. Včasih pa mu nese slučaj, da mora reševati oblečen. Da bi se tudi za tak primer osposobil, zahtevajo pri izpitih za reševalce tudi plavanje na 300 m z obleko na sebi.

Dalje je potrebno, da se navadi reševalec sleči se v vodi, zlasti pa, da se izuri v potapljanju. Vsak reševalec mora gledati pod vodo, da bi lahko poiskal ponesrečenca. Pod vodo mora plavati zdaj sem ter tja, zdaj v globino, kar je hudo utrudljivo in zahteva mnogo vaje.

Često je treba skočiti v vodo z mosta ali z obzobja; za to se naj vadi reševalec tudi v omeni globine ter v skakanju na glavo (globoka voda) in na noge. Pri borbi z utopljenecem mora biti vselej pripravljen na to, da ta v silnem strahu

ni razsoden. Vešč mora biti osvobodilnih prijemov, če pa tudi to ne pomaga, se mu približa šele takrat, ko utopljenca zapušta zavest.

Kdor hoče plavati z utopljenecem, ki predstavlja precejšnje breme, se mora urediti v plavanju na hrbtu samo z nogami, da bi z rokami lahko držal svojega tovariša (glavo) nad površino vode. In končno, vedeti mora tudi to, kako postopati z utopljenecem tedaj, ko priplava z njim na suho. Tu pride v poštev izpraznjenje vode, umetno dihanje, in sploh prva pomoč pri reševanju utopljenecov. Reševalno plavanje so uvajala pri nas plavalna društva, propagirala pa ga je tudi Galska zveza, ki je izdala posebno knjižico pod naslovom »Reševanje iz vode«.

Iz Srbije

Nova ureditev prodaje zelenjave na beograjskih trgih. Zaradi pravilne razdelitve dovoza zelenjave na beograjske trge in urejevanja pravičnih cen za vso povrtnino, namerava beograjska občina postaviti posebnega pooblaščenca, ki bo skrbel samo za to, da bo dovoz povrtnine in ostale zelenjave za potrebe Beograda stalno zagotovljen, da bo povrtnina pravilno razdeljena na vse trge in da bodo cene zanj tudi znosne. Cene, ki jih bo določil ta pooblaščenec, ne bodo najvišje dovoljene cene ter se bodo lahko zviševale s povečanimi stroški za njihovo pridelavo, dovozom in podobno. Oblast bo strogo pazila tudi na to, da bodo kmetice zelenjavo donosale res na trg in jo tam prodajale strankam. Vso odvišeno zelenjavo bo stalno prevzemal urad za prehrano ter bo z njo zalagal razne ljudske kuhinje in večje gostinske obrate.

Priključitev Zarkova Beogradu. Vas Zarkovo, ki leži v bližini Beograda in dosedaj ni spadala v beograjsko mestno področje, so v zadnjem času priključili Beogradu. Beograjsko mesto bo s to priključitvijo znatno pridobilo v gospodarskem pogledu. Zarkovo je namreč že pred vojno igralo v prehrani Beograda znatno vlogo, ker je v glavnem dobavljalo beograjskemu mestu vsak dan znatne količine mleka in najrazličnejšo povrtnino. Sedaj, ko spada ta vas neposredno pod Beograd, se bo proizvodnja zelenjave in povrtnine še povečala ter bo imel Beograd vse te stvari na svojem območju in ne bo tako močno navezan na dovoz z onstran Save.

Šport v kratkem

Zbor lahkoatletskih sodnikov. Vse gg. kandidate za lahkoatletske sodnike pozivamo, da pridejo v četrtak, 20. t. m., ob 18 v tajništvo Lahkoatletske zveze, Bleiweisova cesta 1a-II. Oni, ki še niso poslali prijave, bodo isto oddali ta dan v tajništvo, kjer bodo dobili tudi potreben material za pripravo.

Po nogometni tekmi, ki so jo izgubili včeraj Svecarji proti Madžarom, se bodo pripravljali na potovanje v Stockholm. Tam bodo igrali 14. junija v Rasunda stadionu mednarodno tekmo proti Švedom.

Iz Leipziga poročajo o lepih lahkoatletskih uspehih. Med drugim beremo, da je padla prva letošnja znanjka v skoku v daljino čez 7 m. Atlet Albert je skočil 7.02 m.

Na Saškem so priredili nedavno veliko tekmovalje v slalomu na vodi, pri katerem je sodelovalo 120 čolnarjev.

Športni davek so vpeljali na Danskem. Lahkoatletska zveza je namreč sklenila, da bo moral plačati vsak obiskovalec lahkoatletskih prireditev po 10 örov. Dohodek, ki ga bodo na ta način dobili, bodo oddali osrednji zvezi, ta pa ga bo uporabila za vzdrževanje športnih učiteljev.

Vrstni red po nedeljskih prvenstvenih tekmah je v prvem razredu takšen: Ljubljana in Hermes po 4 točke, Mars 2. Tobačna tovarna 0; v drugem razredu: Mladika 6; Korotan 4, Vič in Zabjak brez točke.

Prihodnjo nedeljo bodo na sporedu tele tekme: Ljubljana : Tobačna tovarna v prvem razredu, v drugem pa Vič : Zabjak. Pri prvem srečanju smemo trditi, da bo Ljubljana dobila obe točki in bo s 6 točkami zasedla prvo mesto v prvem delu prvenstvenega tekmovalja, do čim bi bilo napak že vnaprej predvidevati zmago enega ali drugega moštva v drugi tekmi. Pri drugem srečanju bo zmagovalac dobil prvi dve točki.

Prihodnjo nedeljo bodo začeli s prvenstvenimi tekmami rezervnih in juniorskih moštev. Rezerv se je prijavilo 8, juniorjev pa 6 moštev. Tekem bo torej v naslednjih nedeljah še več, kot pa jih je bilo do zdaj.

S prihodnjo nedeljo bo pri kraju prvi del domačega prvenstvenega nogometnega tekmovalja. S prvenstvom bodo nadaljevali brez odmore. Če bo šlo vse po sreči, bomo 11. julija že vedeli za prvaka obeh razredov.

Tudi drugo kvalifikacijsko tekmo je Trieste dobila, ko je zadnjo nedeljo odpravila v

KINO MATICA 22-01

Kot veša v plamenu se ženska pogubi v ljubezni... Odličan film češke produkcije s Hano Vittovo v glavni vlogi.

»Nočni metulj«

Krasna elegantska glasba, petje in globoka vsebina!

PREDSTAVE dnevno ob 15, 17 in ob 19.15!

KINO UNION 22-21

Pretrpetljiva drama mlade nezakonske matere

»Učiteljica«

V glavnih vlogah: Marja Denis, Nino Besozzi, Enrico Glori in drugi...

Predstave: delavniki ob 15.30, 17.30 in 19.30; ob nedeljah ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30!

KINO SLOGA 27-50

Moč zlata proti vsakemu pravu krivi v velikem zgodovinskem filmu

»Rothschild«

V glavni vlogi: Erich Ponto, Carl Kuhlmann, Gisela Uhlen.

Pričetek predstav ob 14., 15.50, 17.40, 19.30. Konec ob 21.15.

Modeni Bari z rezultatom 3:2. Po treh tekmah ima Triestina 4 točke, Bari in Venezia pa po 1. Obe moštvi bosta morali odigrati še eno tekmo; premaganec bo moral v B divizijo skupaj z Ligurijo.

Gonilna jermena iz — papirja

V tekstilnih tovarnah v Čenstohovi, nekdanji sloviti poljski božji poti, so za svoje stroje začeli uporabljati gonilna jermena iz — papirja. Vendar pa ta jermena niso čisto iz samega papirja, pač pa so prepleteni še s posebnimi tekstilnimi vlakni, da se ne bi prehitro strgali. Kakor se zdi — piše nemški poročevalec iz Krakova — so ta jermena zelo odporna in zdrže izredno dolgo. S posebnimi poskusi so dokazali, da bi takšna papirnata jermena lahko s pridom uporabljali tudi za druge vrste stroje po drugih tovarnah.

Silno potrjeni sporočamo prijateljem in znancem, da je po dolgi boleznili doživel in nas za vedno zapustil naš dragi

Stanko Drašler

dipl. comm.

Pogreb bo v sredo, dne 19. maja 1943, ob pol 4 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah na pokopališče pri Sv. Križu.

Maša zadušnica bo v ponedeljek, 24. maja ob 7 v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Nepozabnega rajnega priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 17. aprila 1943.

Regina roj. Lap, soproga; Stanko, sin, in sorodniki

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, hčerka, teta in svakinja, gospa

Malči Štok roj. Slabina

soproga pošl. pristava

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 20. maja 1943, ob 4 popoldne z Žal, iz kapelice sv. Nikolaja k Sv. Križu.

Ljubljana, Rače, dne 18. maja 1943.

Globoko žalujoči:

Ing. Andrej, soproga; Amalija in Jakob Slabina, starši, in ostalo sorodstvo

ČASNA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

33

Bratje so veselo in srečno zapustili žitnico in krenili proti mestnim vratom, skozi katera so bili prišli.

Vsi so bili dobro razpoloženi, razen Benjamina.

»Zakaj si tako žalosten? Ali bi bil rad dalj časa ostal v mestu, da bi obiskal njegova ču- da? ga vpraša Juda.

»Ne, marveč se tako nerad ločim od podkralja. Še enkrat ga bi rad videl in mu rekel...«

»Tega pogana?« vpraša Ruben prezirljivo.

»Kaj hočeš? Tako navezanega se čutim nanj. Prav kakor na dobrega brata,« reče Benjamin.

Ruben se smeje.

»Gorje, ako bi te slišal! Užaljen bi bil. To ljudstvo je tako ošabno, misli ne vem kaj da je, in zaničuje nas, ki smo judje. Oni časte živali in se smatrajo vzvišene nad nami, ki častimo edino pravega Boga,« pripomni Juda.

»Vendar je lepo ravnal z nami,« reče Be-

njamin, ki je hotel na vsak način braniti podkralja.

»Je imel pač dober dan, toda ko bi ga bil ti videl zadnjikrat,« mu odgovori Dan.

»Jaz sem ga videl le včeraj in vem, da se je vedel z vsemi zelo lepo; do mene je bil pa še izredno ljubezniv,« pravi Benjamin.

»Vsi ti dobro žele,« pripomni Juda.

Bratje so prišli s svojimi osli do mestnih vrat. Stari vratar jim godrnja odpre.

»Že odhajate?«

»Opravili smo že svoje posle, pa nam ne preostaja drugega kot oditi,« odgovori Juda.

»Kdor pride v Memfis, ne odide tako brž,«

»Ker ima denar za razmetavanje.«

»Ali ga vi nimate?« vpraša vratar smehljajoč in namigne na osle, ki so se šibili pod veliko težo, naloženo na hrbtih.

Oni ne odgovore. Plačajo pristojbino in odidejo.

Ko so bili že izven mesta, pravi Juda:

»Prosimo našega Boga, Boga Abrama, Izaka in našega očeta Jakoba, kakor je blagoslovil naš prihod, tako naj blagoslovi naš povratek in nam da čimprej videti obličje našega drugega očeta.«

Vsi dvignejo roke proti nebu in ostanejo nekaj časa zbrani v tihi molitvi. Nato nadaljujejo pot.

Benjamin se od časa do časa obrne in dol-

go gleda visoko obzidje, ki je zakrivalo mesto njegovim pogledom. Juda to opazi.

»Ti ni prav, da že danes odpotujemo?« vpraša mlajšega brata.

»Tako rad bi bil obiskal mesto in bližnje piramide.«

»Saj se bomo že kdaj vrnili, ako je res, da bo trajalo pomanjkanje sedem let.«

»Je on tako rekel?«

»Uganil je iz svoje vedeževalne čaše.«

»Ali more Bog razvodeči bodočnost po vedeževalni čaši?«

Bratje niso vedeli.

»Sedem let. Minili sta šele dve leti in pol. Gorje, ako bo lakota trajala še pet let,« klikne Benjamin.

»Dokler so žitnice v Egiptu polne, bomo imeli dovolj kruha,« pripomni Juda.

»Da bo le imel oče potrebnega srebra,« godrnja Dan.

»Boš videl ob naši vrnitvi,« pravi Ruben, ki je opazil, da se je Benjamin znova obrnil proti mestu.

»Da mi bo oče le še dovolil vrniti se.«

»Oče ne bo imel nobenega vzroka več, da ti brani, ko si srečno preстал svojo prvo potovanje.«

»Ne poznate očeta,« vzdihne Benjamin.

Zelja, da bi še enkrat videl podkralja, je bila tako velika. Del svojega srca je pustil v

palači Zafnatpanea. Ločitev od Memfis mu je bila tako mučna kakor ločitev od očeta.

Prišli so do Nila in ga prešli.

Ko so šli veselo po kratki Nilovi dolini, se je pri jezui, ki vodi v Mokatem, še enkrat ozrl in videl skupino jezdecev, ki so v velikem diru jzdili za njimi.

Pove bratom.

»Vojaki iz Faraonove garde,« odgovori ti.

»Konji so ognjevit. Gotovo ne trpe lakote,« pripomni mladenič.

»Vojakom in konjem nikoli ne manjka,« pravi Ruben.

Tu in tam se je Benjamin še vedno oziral na daljno mesto, piramide, ki so se začele prikazovati in na jezdece.

»Za nami gredo.«

Ruben skomigne z rameji.

»Morda jezdi v gore.«

»So nam že blizu.«

»Gotovo nas bodo prehiteli. Naši leni in preobloženi osli ne morejo tekmovali s hitrimi konji.«

»Njim na čelu jezdi debeli dvorjanik iz Zafnatpaneeve palače,« nadaljuje Benjamin.

»Njegov veliki dvorjanik?« vpraša Ruben presenečeno.

»Ker je tako debel, je na konju prav čudna pojava,« nadaljuje Benjamin.

»Veliki dvorjanik podkralja!« ponovi Ruben.